

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Pretium justum in Vitalitio. parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

CAPUT III.

Quodnam pretium sit justum in dictis contractibus.

§. I.

Pretium justum in Vitalitio.

1. Iustum pretium Censui Vitalitii, sive Realis, sive Personalis est illud, quod communi hominum aestimatione in singulis locis judicatur, sive summum, sive medium, sive infimum. Quod si fuerit à Principe taxatum, illud erit indivisibiliter servandum, sicuti similiter fit in cæteris rebus, quæ venduntur, & quibus taxa ponitur à Republica.

2. Inquires. Si nec Princeps taxaverit, nec communis aestimatio, quomodo ab ipsis contractantibus erit taxandum.

3. Respondeo, juxta prudentis viri arbitrium, habita à ratione ætatis, complexionis modi vivendi illius, pro cuius vita solvenda est pensio, copia item, vel penuria pecuniarum in Civitate, & habita etiam ratione, quod, ejus adveniente morte, capitale amittendum sit. Quare minoris emi debet Censui vitalitius, si supra vitam robusti, vel juvenis Censum constituas, quam Senis, vel Infirmi. Hæc etiam debere considerari à Principe, si quando ipse fortasse taxare velit justum pretium Censui Vitalitii, manifestum est, secus erit injustum, nec ei standum, Injustitia tamen debet evidenter constare. Lege de his Garfiam, b & Rodriquez. c

a Boss. l. 2. c. 22. d. 6. nu. 41. d. 14. nu. 103.

b Garf. de contract. c. 27. nu. 4. c Rodriq. in summ. l. 1. c. 44. d Molin. d. 388.

c Delugo d. 27. de iust. n. 39.

4. Quando pretium non est taxatum, putat Molina, d hoc modo esse statuendum pretium Censui Vitalitii personalis; ut scilicet habeatur ratio ad quod annos pervenire possit is, ad cuius vitam Censui emitur, & sumatur dimidium dictorum annorum, quod erit, inquit, justum pretium dicti Censui Vitalitii. Si sit, v. gr. spes, ut ille vivat viginti annos, pretium constituitur, quasi certo victurus sit, decem; possit enim vivere triginta, & possit eras mori. Sumatur igitur medietas illorum viginti annorum, sicut est, decem. Hæc aliquibus merito non placent, & præsertim Joan. a

Delugo, qui tandem concludit hunc Molinæ discursum juvare quidem, sed omnes tamen alias circumstantias num. præced. à me dictas esse considerandas.

5. Illud denique nota, in Censui Vitalitio, si is fuerit justo pretio, v. gr. centum aureis emptus; non posse in ejusmodi emptione poni pactum, ut æquale pretio revendatur. Patet ratio, quia, quando revendetur, cum sit transactum aliquid de vita, ut communiter solet occurrere, pauciores solutiones remanebunt, quam erant initio. Decernatur ergo tunc prudenti judicio, quod anni, & quæ spes remaneant.

§. II.

Pretium justum in aliis Censibus.

1. Pari modo justum pretium aliorum Censuum est, quod communi usu Provinciae, vel Civitatis est Receptum. Rursus, si Princeps justè taxaverit, illi standum erit, nisi evidenter injustum pretium apparuit, ut modo diximus de Vitalitio. Si, nec usus, nec Princeps taxavit, determinent sine dolo contractentes, omnibus expensis.

2. Aliqui hanc regulam tradunt, sicut scilicet licet eo pretio ematur Censui perpetuus, quo emeretur ipse fundus, vel alia res fructifera, quæ tantumdem redderet in fructibus, deductis expensis. Quare eo pretio, quo emi potest res fructifera, quæ singulis annis reddet fructus centum aureorum, eodem potest emi Censui perpetuus, & irredimibilis. Sed certè verius est, posse Censum paulò minoris emi, cum plus sit, plenum dominium rei habere, quam solum Jus, quamvis perpetuum, percipiendi fructus.

3. Præterea, quia in contractu Censuali non emitur res censui subjecta, sed Jus percipiendi fructus ex re, ideo, si res illa magnos afferat fructus, poterit in ea constitui Jus exigendi omnes illos, atque ad eam magna pensio (deductis semper expensis) non enim debet haberi ratio in emptione Censui, quantum res aestimetur, & quanti vendi possit, sed quanti sint, & quanti valoris fructus, quos illa de liquido parit.

4. Denique, eadem proportione servata, multo minoris vendi debet, si sit Censui redimibilis à Venditore, quia hoc facit de-

g. Corrad. 3. var. 1. 3. nu. 6. d. 47. Tol. l. 5. c. 47.